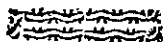

A' ROMAI TSASZARIES AP. KIRALYI FELSEG-
NEK KEGYELMES ENGEDELMEVEL.

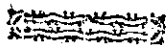
Indült BETSBÖL Pénteken 17. Juniusban 1791.

Azt vélhetné valaki, hogy csak rágalmazás és egyszeri történetből származott közönséges vélekedése az embereknek, hogy ha Medárdus napján első lépzen, 40 napokig fog tartani az első; de ez már nem csak Hazánkban, hanem egész Németországban, Hollandiában és több Országokban is a' szokási tapasztalás után így tartalik közönségesen, és nem minden ok nélkül. Honnan vette ezen történet oly sokszor magát, és mi az oka? nyomozza a' kinek tettik; mi csak azt írhatjuk, hogy a' közelebbi múlt Medárdus napján első lépén, az óta csak nem szüntelen esik Bétsben. Tegnap reggel már a' Farkasbőr-bundára tekintetünk vala oly hideget érzünk még a' Nap-fel-jövedele után is egy darabig; melynek az után tanulunk ki az okát, hogy a' szomszéd Stajer Országban hó esett.

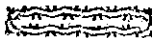
Hazánkbeli Tudósítások. — „A' ki a' múlt g
esztendőkre csak fél izemmel tekint is vizsgálja, és a'
Magyar Kurirnak Hazánk' minden szegeleteiből vett
mostani Leveleit meg-olvassa, hogy szemei öröm
gönynek között ne lábbgojának lehetetlen. — On-
ként halgatjuk el az el halgatni valókat — 's néz-
zük mit irnak P. *Ujlakról*: — „Ezen a' részén
mind az Ősz, mind a' Tavasz vetések olly szépek
és gazdagok, hogy már ezeknél, maga a' leg-na-
gyobb Mester a' Természet is szebbeket csak festeni
is alig tudna. A' kövér földekbe nálunk ugy meg-
dőlt a' gabona, hogy csak nem haszna vehetetlen,
's így a' sovány földből leg-gazdagabb aratást re-
ménylünk. — A' Szőlő hegyek olly gazdagon mű-
tattyák magokat, hogy ha más Isten ítéletétől meg-
maradnak, a' 78 dik esztendőbeli bor bővség ismét
elé kerül, 's drágább lesz a' hordó, mint a' bor.
Az élet (gabona) ugy meg-óltódott, hogy a' mely
búzának ez előtt csak 6 hetekkel köblit 20 — 21
márjásokon adták, most lehet venni 10 — 11 már-
jásokon. Mind tser, mind tölgy és bik. mak Isten-
nek hálá elég lézzen, csak légyen mi meg-emészti
de nem csak az érzékellen néma, nemek termék-
nyek most ezen esztendőben ezen a' részén, hanem
még az Afiszony állatok is különösön kezdettek vi-
rágozni, és ha a' rogya, vagy valami más Isten
ítélete nem gátolja, rendkívül fognak gyümölcsoz-
ni. — A' Tisza mellett azok a' földek, mellyek-
be harmad-ideje búzát, vagy árpát vetettek va-
la, de semmi sem termett, és az idén Ugarnak,
vagy széna rétnak maradtanak, olly gabouák ter-
mettenek véletlenül, hogy bámúlnak mindenek raj-
ta, és már most az idén 2 aratás lézzen. A' har-
mad idején vetett földek sokkal több búzát adnak
az idén Hazánkknak mint sem tavaly az egész Or-
szágban termett. Milliom köblökre mégyen az idén
a' búzának száma csak azon földökből, mellyeket
tavaly nem vettek. Hogy potalja ki a' Termé-
szet az emberi Nemzetnek okozott kárt. — Adj
belső békefséget és tsendefséget Ur Isten!!

A Duna mellől Jun. 13-dikán. — Tudván az Urat a' Deák nyelv jó-akaró Patronusának lenni, 's magam-is az Urral egy értelemben lévén, nem halaszthatám tovább, hogy az Urnak ki ne nyilatkoztassam, melly kellemetes tavaszi napokra változott légyen, ezen nyelvnek egy néhány esztendeig itt a' Duna mentinn tartott komor tele. Mi itt midént Déákul vízfünk véghez: — Déákul vásárolunk — Déákul pipázunk — Déákul kártyázunk — Déákul kávézunk — Déákul látogatjuk edgyik a' másikat 's a' t. — az az: minden foglalatosságaink mellett gyönyörűségünket tsak ennek bezzéllésében talállyuk fel. Bezzeg, ha a' *Pelefzkei* Notárius most tenné *Budai* útozását, meg értené most a' Kelnereket!! midénn ezeket is a' magok tulajdon Déák született nyelveken bezzélleni hallaná. Egy szóval mondhatom az Urnak, hogy vagynak olyan kedves képzelődéseim — itt a' Duna mentinn — mellyek által Magyar Országáról *Latiumba* gondolom magamat által tételve lenni. — *Sapientis fatis.* — Még itt ilyen szél-is südogal: de már ez a' *Tizza* felell: hogy meg érkezvén Májusnak 28-dikán a' Magyar Orizági egyik ártatlan Vallásnak óltalmazója Debretzenbe, véget vete a' Pünkösfi Királynak — *sumus Troës — ruit Ilium — pulvis et umbra fuit — ergo ruit* — öszve romlott a' *Trojai* faló. A' *Sigmond* Császár köszönetével köszöndött réa a' pohár: *tollatur quanto ocius.* A' valóztatott és nem vólt Pülpök Ur, ilyen mentséggel mondatik Bétsben a' Tronus mellett lenni: 'hogy püspöksézet tsak azok ellenzenék, kik a' Diétán-is, az *ininterruptæ successions filumot* disputáltak. Vallyon mi köze lehet ezen Pülpökségnek a' *filum interruptæ successionsis*?! — Az igaz, hogy Szent Pálnak szovar szerint, ha jól ljt eszembe, a' ki Püspökséget kíván jó dolgot kíván: ergo, a' ki *Dalai* Lámaságot, *Protestans* Pápaságot, vagy *Hierarchaságot* kíván, rossz dolgot kíván. Tehát tsak haza a' kementze mellé: mert a' világi Rendeknek köszönhettyük, midénn magunk a' kementze meltett pipá-

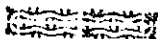

pipizálhatunk, hogy már ma nem türelmes, hanem törvényes vallás-béli szabadságunkal ditsekedhetünk. — Málzszor többet.

Egy Szarvasi igen kedves Tudófitom! Levelé. —
 „Kötelességemnek tartom, egy gazdaságbéli próbának igen szerentsés ki-menetelét meg-jelenteni,
 „Ama már sok izben fél-vétetett, de mindekor le nevetetett kérdés: leheté a' Körös vizén hajókkal jární? és ez által a' kereskedésnek elé-menetelét gyarapítani? mind eddig azon mindenható nem lehetett vala meg próbálva, és tsak ezzel válaszoltattott. De bezzeg most, t. i. Májusnak 22-dikén a' Békés Vármegye lakosainak felette nagy vizafizalásokra nyilván ki-tettzet, hogy mind a' Tisza, mind a' Körös folyó vizén, a' hajókázás-és a' kereskedésnek folytatása ki-mondhatatlan nagy haszonnal lehet meg. — Már ez előtt 3 élfzendővel 2 érdemes Hazafiak 2000 darab épületnek vágott *Tserfákot* a' Nagy Szirindi Kerület Kamara erdejéből, Szarvason keresztül, a' hol egy néhányot bé-löllek le-is raktak, egész Szegedig szerentsésen el-hoztak. Ez által többre kelvén kedve az edgvik Hazafinak, a' második próbára is magát-el-szánta) és a' Tisza mellett lévő Királyi Kamara erdőkől Szolnokon keresztül Csongrádig a' Tisza vizén, Csongrádtól fogva pedig Kun Szentmártonon, Etseden és Szentandrásfón keresztül egészfzen Szarvasig szerentsésen sok épületre való fenyő fákat szállított-le. — Májusnak 22-dike tehát a' Körös partján lakozók-nak azon emlékezetre méltó napjok vala, melyben 3478 darab kis és nagy, vastag és vékony, épület-re való fákat, deszkákat, létzeket, mellyek közül 1394 darab nyorjad-fel ölyvi hosszúságu erős fenyőfák is vóltanak, tsak 50 legények által, minden lónak és ökörnek fegedelme nélkül a' Körös vizén egészfzen Szarvasig fel-hozatott. — Minthogy pedig ezen épületre való fa a' Szarvasi ujj gazdaságbéli Oskolának hozattatott, már egy nappal e-lőbb, u. m. 21-dikén délután, az Oskolabéli ifiak és Leányok, a' magok Tanító Mestereikkel és sok más

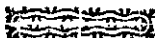

más idősbb emberekkel is az el-érkezendő fának egész *Szentandrásig* eleibe mentenek vala, hogy a' ki csak mozdulhatott — a' kinek csak keze, lába volt, akár ifjú, akár öreg, akár szegény, akár gazdag, az említett utolsó *Státziótól* fogva házáig (még 10 Kő-Só-is volt rajta) sok öröm kiáltások, és e' végre készített szép éneklések között a' *Körös* vizén fel-húzni segítettse. Egy néhány 1000 emberek nézték a' *Körös* partján ezen-éddig itt nem látott vendég-fának örvendetes és szerentsés el-érkezését. — Nem mondhatni ki szóval azt a' készséget, mellyel az öregek, a' 6 és 12 elztendő gyermek között ezen súllyos fákat hirtolták ki a' partra. — Örömem nem engedi, hogy többet írjak ezek eránt; elég az, hogy a' *Paraszt*, és egy általában a' közember nem a' sok ki nyomtatott Könyvek, okoskodások vagy parantsolatok, hanem csak egyedül a' példa adás által serkentethetnek fel a' munkára; leg-inkább pedig az ollyatén példa-adások által, mellyekből a' maga hafznát tulajdon szemével láthassa. — Rest, tunya, henyelő a' *Paraszt*? jóvá hagyom, nem is tagadom; de egy olyan teréhnek esmerem ötet, ki ha a' jobb oldalánál fogva emeltetik, csak légyen példát adó okos emelője, engedi magát emeltetni, és az által látott hafznú példa után kész a' munkára. — Leg-alább 1500 szekerre, 1500 emberre, és 6000 lóra lett volna szükségünk, hogy mind ezeket a' fákat *Szolnokról* vagy *Aradról* ide *Szarvasig* hozattattuk volna. Hát még mennyi ideig? és mennyi bolzonkodással? Ezen fellyül csak a' *Szolnaki* hid *Vármak* is két annyit kellett volna fizetni miatta, mintsem az egész *Szolnaktól Szarvasig* való vitéle került ezen fának. — Ezen fa vivő okos *Hazafi* azon bölts fortéllyal is élt, hogy a' *Szarvas* M. *Várofsa* *Elöljáróinak* azt ki-nem jelentette, hogy ezen fák és ennek hozására tett költség mennyi légyen, mind addig, míg nem a' fa a' partra vala ki-rakva, mellyet azért tselekedett hogy talám, míg a' hajókban lévő fának sokasága nem látván el-ijedhettenek volna enne: a' *transport*.

portnak véghez viteléhez kívántatott segítséget. — Bár ama szorgalmatos *Inzsiner Balla* Urnak is ama felértébb hasznos és valóban szükséges *Projectum*, hogy t. i. a' *Szolnaki Tisza*, a' *Pesti Dunával* egy bizonyos ázott tsatorná által házasíttatnék öltve; mert ha az ilyen kereskedésre és közösülésre szükséges és mulhatatlan eszközököt ezután is; mind eddig meg-fogjuk vetni, a' mi minden Természeti ajándékokkal a' tékozlásig kövelkedő édes Hazánkban a' *Commercium* még alább száll idővel, végre pedig egélszen el fog enyészni. — O Természet! édes Anyánk; Természet! adjál oly szemeket nekünk, hogy már egyszer láthassunk; adjál oly ziv-veket nekünk, hogy már egyszer érezhessük azokat, a' mellyekre szükségünk vagyon. — — — Hát Erdélyben nem lehetne é kisebb és nagyobb folyó vizcken a' havasokon dögibe heverő fákból vagy egy szálót a' tűzi fa szükiben lévő Helységéig érezteni — tsak látó szem, és érző szív kellenek ehhez is!!! — A' szegény legénynek nem szabad látni! Híjában érez szive! — A' nagy-Urnak pedig az Elejek is fát égettek a' Konyhában — 's meg-marad hát itt is az' az ebül öszült *asá ám pomenyit* — így szoktuk!! az Eleink-is így éltek vele!!

Horvát Ország. — Majd Minden szélhéli Helységekől meg edgyezett tudósítálok érkeznek, hogy a' *Porta* a' *Boszniái* Törököknek egy olyan parantsolatot küldött légyen, hogy mindenek; valakik tsak alkalmasok a' fegyver viselésre, azonnal fegyvert fogjanak, hadhoz készüljenek, és a' fegyvernyugvás idejének el-telésével azonnal az ellenség földére *Horvát Országba* ülsenek, és minden módon azon légyenek, hogy mig az Országban széllyel lévő *Sergek* segítségekre mehetnek, ott maradjanak. Ezen parantsolatja a' *Portának* fülébe ment vala *G. Feldm. Lajdinánt B. Vallis* Urnak, mellyet azonnal a' *Bétsi Hadi Tanátsnak* tudtára adván segítséget kér vala magának. Mig feleletet vehetne is, hogy a' széleket a' lehetőségig őrizhesse és őltmaz.

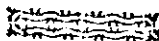
mazhassa, minden szélbéli Sergeknek, mellyek a' fegyver-nyugvás ideje alatt csak Batalionanként szolgálnak vala a' széleken parantsolt, hogy Juniusnak első napjára elé álljanak; mely meg-is lett. Ha ezeknek még segítség kívántatnék, a' fő H: *Ferdinánd* 3-dik Batalionja *Szluinba*, a' *Dájtsmájszter* és özvegy *Pálsijé Bojniába*, *Prájsz* pedig *Glinába* a' táborhoz rendeltettek. A' *Strázoldó* Batalionja *Károly* Várban marad. Maga is a' F. M. Láj. *Vallis* Ur az Inzsinérekkel, némely ágyuzókkal 's a' mit özsze-szedhetett *Bojniákhoz* ment; míg az Országban fekvő fegyveresek, kik már útban lenni mondatnak, ide érkezhetnek — addig a' jelen lévőknek vitézül kelletik magokat viselni. — Némelly Sergeknek nagyobb részek szabadsággal vagyon ó hónapra; úgy értjük, hogy ezek is hivatnak visszajárni.

Elegyes jegyzések. — B. *Herbertet* Szisztovból 3 napok alatt Bétsbe várjuk; vagy leg-alább az a' hire, hogy a' Bétsbe jövő útban nem meszleze volna. — Azt írják a' külső Irók, hogy a' frigyos Hatalmások n. m. Pruszus, Anglus és Hollándus az Auszriai Háznak a' Portával való Békességét nem akarná *garántórozni*, maga kezelsége alá venni. — A' Párisi Nemzeti-gyűlésnek szeme szája el-hült, midőn a' Lengyel Orzági minden vérontás nélkül véghez ment *Revolutio* fülökbe érkezett. Örömben nem tudták mit tselekedjenek, hanem el-végezték, hogy a' Királynak és ezen Lengyel Köz társaságnak egy közönséges szerentsét kívánó Levelet küldjenek. Ők ezen *Revolutio*t a' magok *revoluzio*joknak első szülött *Leányának* tartják, és az édes Anya a' maga első szülött *Leányának* úgy nem örvend, mint ők ennek. — A' *Sodjtzban* lévő békételen Frantzia szökövények a' Frantzia szélekre ütötenek, és vérontásokat okoztanak. — A' Nemzeti-Gyűlés közelebből-is azt végzette, hogy a' közönséges pénzből minden elztendőben 25 milliom adattassék a' Királyi Udvarnak elztendei szükségére 12 izben — és hogy a' Nemzet azon adótságának megfizetésére soha le kötelez.

teleztessék, mellyet a' Király tészen, és az ő neve alatt tétetik — és a' Király-is a' maga Eleiről maradt adótságokat soha se tartozzék megfizetni. A' Király adótsága, i. Juliusig 1790-ben a' Státus adótságához számláltatik, és a' közönséges pénztárból fizettetik ki 's t. — A' mi most Párisban a' Magistrátus, a' Király és a' Nemzeti Gyűlésnek jelen-létében, minden vizsgálás és akadály nélkül nyomtatattik, és közönségesé tétetik, azt alig lehetne el-hinni. — P. o. Egy Közönséges Ujságíró Párisban ezeket írja a' Királyról: „Kegyelmed most nem hatalmasabb Párisban, mint *Hárlequin* a' maga Országában a' Hóldbau. — Egy más Párisi Ujságban e' vagyon: „A' Király minden nap torturáztatik azért, hogy kiáltsa a' Nép előtt, hogy ő szabad, és a' *Jákobiner Klub* ezt akkor parancsolja, mikor néki tettzik. — Más Ujságban az iratik: „Az alattomban való factioknak 33 főből álló műhelye (Jak. Club) a' szabad Nemzet Királynának csak annyi időt sem enged, hogy az eleibe terjesztett irást el-olvassa; hanem azt olvasatlan kelletik *subscribálni*. Nyilvánosságos dolog, hogy a' mi jó szívű Királyunk, és a' mi ártatlan Királynénk még csak nem is láthatják egy másti, vagy edgyütt nem beszélnek, hogy az a' Nemzeti Gyűlés hire nélkül essék. — *Castelnauban* egy *Belluc* nevű Gárda sétálván teltvér öttsevel a' piacon, látja, hogy az *Aristocraticusok* között egy zenebonás Sereg zenebonás éneket énekelvén, midőn ötet meg látnák, azt kiáltják: ez-is a' lámpásfára való. — *Belluc* Urak haza menének; a' nép pedig házokat körül vévén, annak tüzet adának. Egy szolga valami vizes posztók közé szorítván magát, ki akar vala a' tűzből szaladni; de ezt keresztül lődözték. Az ifjabb *Belluc* a' pintzébe vette-le magát, kire 5 tön ütven rá, mind az 5 töt meg-ölte. Ennek teltvére a' tűzben fülladott meg, kinek halva fejét vették, és a' Városon győzedelmi pompával hordozták alá 's fel — ilyen szép történetekkel tellye: most Frantzia Ország — ilyen szüleményei vagy-
nak

nak a' belső zenebonának — így van ott, a' hol nem tudatik ki a' Szakáts? ki a' Kóltsár? — — A' mi a' Polgári és Nemzeti hitet le-tett Papok állapotját illeti Frantzia Országban, e' már egy darab időtől fogva, az ujjabb Levelek szerint, igen nagyon kezd lábra állani, és az ujjanon vállasztott Püspök-is a' népnek már alkalmasint kedvekbe estek. A' Pápa Bulája 's *excomunicatioja* pedig koránt sem okozott olly nagy érzékenységet, a' mint némely Külső Irók által tudósítottunk vala; mert a' Nemzeti Gyűlés meg-irta a' Pápának, hogy nem az a' tzielja, hogy a' Romai Anya-Szentegyháztól magát el-szakaljsza, hanem azzal tsak azt akarja, hogy az Országban lévő Nemzeti Papok Frantzia Hazafiak-is légyenek egyfersmind, és a' Polgári hitet is mint Hazafiaktól, nem mint Papoktól kívánja. Egyenelsen meg-irták azt-is, hogy ha a' Pápa őket *excommunicálja* és *Schismaticusoknak* hirdeti-is-ki, ök magokra nem vélik, és tsak azt fogja nyerni vele, hogy a' Romai *Kronikát* irók ezen tselekedetét-is több meg-esett hibás tselekedetei után fogják írni. Az hitet le nem tett, és így Püspöki Hivataljoktól-is meg-folztatott 30 Frantzia Püspökök közönségesen irtanak a' Pápának Máj. 10-dikén, és kérték ő Szentségét, hogy a' Frantzia Papok között lévő ellenkezést elközöl-né jobb útra. 's t.

Lengyel Ország. — Itt ugyan némelly nagy Urakban foly alattomban az ellekezés (Ike, és protestálnak a' meg-esett Revolutio, változás ellen, de a' nép azonban minden Helységekben tsinálja a' háláadó innepet — és fújja a' *Te Deumat*; azért már ezen végezés erőss lábán állani láttatik. — Ezen ujj Lengyel *Constitutio*k között találatnak ezen következő 4 Punktumok is: „ 1.) Minden Lengyel háboruban, valamig a' háború tart, a' Király a' Fő Vezér, mindenütt jelen lészén, és mindent személyesen igazgat. 2.) A' Lengyel Királynak ezután ez a' Titulusa: *Stanislaus Augustus Isten Kegyelmeből, és a' Népek Kívánságából Lengyel*

gyel Országának Királya. Ha a' Király még a' 18. elzöldöt el nem érte — ha a' Király ezében megháborodik; ezt az Ország-Gyűlése határozza meg, és 3 részének az Országának kelletik erre *Votum* adni, hogy a' Királynak nints elég ezze) — ha háborúnak idején valamely külső Nemzetnél fogságban vagon, minthogy ő leszz a' Vezér. — Ezekben a' történetekben a' Törvényt őrző Tanács uralkodik, melyben *Présidél* vagy a' Királyné, vagy a' Primás. 4.) A' Nemzetnek védelmezése, a' Nemzet dolga; ugyan azért minden Polgár Hazája védelmezőjének esmertetik és nevezetik.

Austriai Belgium. — *Gentből* Májusnak 30-dikán ezt írják: „Tegnap előtt egy ember borsáttáték ki az ide való *Tzukthauzból*, ki egy bizonyos *Rofszem* nevű embernek vala őrizete alatt; egy olyan embernek, ki a' *Klerfő* Sergében köz-katonáskodván végre gráditsonként Hadnagy lett vala, és utoljára a' zenebona alkalmatosságával az ide való zenebonás Lakosok Vezére. Ezen fogságból jött Polgár azt belzélte, hogy a' zenebonások Fő Vezérének *Kohlernek* vizsgálata menételétől fogva a' *Tzukthauzba* sok fegyverek és hadi-készületek tartatnának, melyre Generál *Korty* azonnal bizonyos számu Katonákat küldött oda némely Tiszt-visezőkkel; de ezek az ajtókat bé-szegezve találván, bé-nem mehetének addig, míg azokat bé-nem vágták. Véghetetlen Katona Köntöst, 3000 flintát és 30-ezer kemény töltéssel találának itten, kilentz 3 fontos gollyóbisú ágyukkal együtt; már most *Rofszem* Ur a' Fellegvárba záratott a' helyet, hogy fogoly-ház gondviseletet bizzanak-rá.

Párisból 30. Máj írják ezt. — „Ezen hónapnak 22 dikén öszve-gyűltenek vala a' *Helvetika* Vallást tartók az ő itt lévő Templomjokban, és legelső Isteni tiszteletet tartának. Ezen Templom hajdon a' *Szent Lajos* Káptalanbéli Papjainak Temploma vala, melyben Kárdinál *Fleuriának*, XV. *Lajos* Király Ministerjének egy igen szép emlékeztető öszlopja vagon. A' *Párisi* Református Prédikátort

Marrónnak hívják, ki hajdón a *Hollandus* Kövét mellett szolgálván, el-vezette vala Hivatalját azért, mivel a' Frantzia zenebonás Hazafiaknak igen nagy pártfogója vala. Ezen Prédikátor a' fenn nevezett napon és alkalmatossággal egy igen szép beszédet tartá a' megvilágosodásnak dicséretéről. — „Az Isten (igy szól vala) a' Frantzia Revolútiót végre hajtotta, és megmutatta, hogy ő a' Revolúciónak és az emberi jozón okoskodásnak Istene. Egy igen szép dicséző beszédet tartá végre *Mirráboról*, kit csak nem fellyül emele az Egeken — végre pedig 2 Tsetsemök kereszttétetének meg.

Végső jegyzések. — A' Bánatban Komendérozó Felőmarial Lajdinánt Gr. soró, ki a' Temesvármegyei Députátus Uraknak munkálódások után a' Státusoktól ingyen Hazasítványságot nyert vala, a' Májusnak 16 dikán tartatott Temesvármegyei Gyűlésben T. N. Vármegyétől az Affelsorsággal megkínáltatott, mellyet a' legszivesebb közönés mellett ezen fő Hadi-Vezér el is fogadván, az egész Vármegye előtt a' szokott hitet le tette, és egyzersmind azt ígérté, hogy Hazánk és Némzetünk mellett életét és mindenét kész feláldozni; mely az egész Vármegyét, és a' végheletlen jelenlévő Sokaságot kimenthatatlan örömmel érzékenyítette: a' Keze alatt lévő népben pedig ezen Fő Vezér Urnak különös indulatot okozott. Ennél nevezetesebb, szüksegebb, szebb, és bőltsebb tselékedete alig lehetett volna ezen N. V gyének; mert ezen történet akár mely kitsinnék tettzenék is valaki előtt, még is a' Népnak, a' N. V gyének a' maga kebeleben lévő fő Vezérhez, 's viszont ennek a' néphez, nagy bizakodásnak kötele, és ez a' mostani Kurirban a' legszébb történet. — A' Florentzai Nagy Hertzegnő a' Nyavalyatorésben igen kétséges betegségben maradik fekünni. — Az Austr. Belgiumból több érkezett Levelek azt erősítik, hogy itt a' Státusok a' Hómágiumat ezen a' héten igen nagy pompával tették le, és fő Hertzeg *Alszyony Krissina* és Hertzeg *Albert* is minden óran Brüsszelbe fognak megérkezni

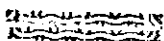
kezni a' Belgiumi Kormányra. — Mind a' N. Magyar, mind a' Német, mind a' Drabant Gárdák Sergei parantsolatot vettek, hogy készen tartás magokat az úthoz, és meg is van már indulásoknak órája a' Cseh Országi Koronázásra. — A' Bétsi Hadi - Komandó nem különben rendelést kapott, hogy az itt fekvő nép közül annyit, rendeljen Prágába a' Koronázásra, a' mennyit az oda való Kormányfők szükségesnek fog itélni. — A' Hadi Tanátsházban itten nem csak nappal, hanem egész éttzakákon is szüntelen munkában vagynak. Készítik a' Hadi-Kantzelláriusnak is szobáit, melyből azt nézhetni ki, hogy a' Hadi Préfes G. Vallis Mihály fő Vezér Ur minden órán oda hagyván a' Török széleket Batsbe fog jöni. — Hadi Fegyvertármester Devins Ur a' napokban egész tsendességgel illetve indula - le a' Horváth Országi Török szélekre. — Blánchárd ki-botsáttatott a' szabad levegőre, és Ferentz fő Hertzeg utánna irt ő Felségének, éránna, hogy próbálhaté 3 ízor, vagy nem? azért várjuk a' feleletet. — Itt Bétsben a' Leopold Városban egy ágyus Katonának Szeretője lévén, látogatására megyen a' napokban, 's a' Léánt nem találván otthon vizsgálta tér, 's midőn menne, szembe találja a' Leánt, 's egy késsel olly szúrást teve rajta, hogy azonnal ki-mulék a' Világból. — Ugyan ezen a' héten egy Katonáné, valamely bakatella dologért a' maga tulajdon Urának, maga Kurdjával vette féjét. Mind a' két gyilkos meg fog lakolni. — Az első Gárnizon Seregnél Oberflájdinánt Fridrik nyugodalomra tétetett. — A' Ferentz fő Hertzeg Kedves Hitelsének születése napja tiszteletére, a' múlt Vasárnap a' Laxenburgi Kert meg-volt pompáson világoftva. — A' Ferentz fő Hertzeg első Feleségétől született Kiss Kertzeg Ászfzonykáról úgy értjük, hogy még születésétől maradtott fő dagavathé-li nyavallyában vólha!! —

Egy Magyar Hazánkból jött Levélből ezeket olvasom: „Kedves Kurir! Mely nagy légyen lok helyeken nálunk a' Keresztényi türedelem, el-tsudálkoz-

koztam, a' napokban útamban, midőn ezen *Current* olvasnám egy B. Helységben: — „ *Ditsértés*
 „ *sék a' Jésus Kríftus!* — „ A' Lutheránus és Kál-
 „ vinista Prédikátoknak, Oskola-Mesterek, Egyház-
 „ fiaknak szántó-földjeikér meg ne mérjék addig
 „ ugoralni, avagy szántani, mig B. Régens Ur ő
 „ Nagyságától infálván, arról Resolútiot nyerné-
 „ nek, 's azt nállam bé-mutatnák. *Sig. B. die 30.*
 „ *May. 1700.* — *Nagy András* Tisztartó. m. k.

Nagy-Vázfonyban a' két Protestáns részről va-
 lő Tanítók, meg-probáltattak *Nagy Csötörtökön* és
Nagy Pénteken, ha valjon az ő hazangjaiknak hang-
 ja is el-bujdosott-e *Romába* vagy se. 'S mi lett
 belőle? Szinte ugy hangzott biz' a', valamint e-
 gyéb napon: T. Plebánus Ur ezen annyira fel-há-
 borodott, hogy a' Nemes Vármegyére adta a' dol-
 got; de még mi lesz a' processusnak ki-menetele,
 magunk se tudjuk. Mi ugyan *Favorabilis Sententiát*
 reménylünk: miyel mi ezzel se Isten, se ember ellen
 nem vétettünk.

Zagráb. Jún. 8-dikán. — „ Igen sietve jelenthe-
 tem, hogy a' tegnapi kezdődött Horváth Országi
 gyűlésben, az Ország Ablegatuffai, hik a' Magyar
 Országi gyűlésre vóltanak, küldötte, számadás alá
 vétettek, hogy miért hagyták meg *instructiojok* el-
 len azon *Clausulát* a' Magyar Státusoktól bé *ar-*
ticuláltatni: „ Hogy ő Fellege szükségesnek fogja ta-
 lálni, hogy a' Horváth Tanács fel-állittassék, vagy
 nem szabad akaratjában áll, és egyfizersmind azt
 vegzették-el, hogy ez eránt ő Fellegének fel-ir-
 jának. —

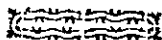

A' Nagy Vezérnek 8 ezerből álló Tábora Bulgáriában már talpon áll; *Várnában* pedig 30 ezer népe. E' vagy az ő Vezérsége alatt még eddig, noha a' több Basák és a'probb Vezérek-is tölle függenek.

Egy Erdély Országi ifju Gavallér egy igen szép szürke Anglus tsömlört vett vala nem régiben Bétsben 150 aranyokban. Ezt a' napokban haza felé inditván, a' második Státzion meg-döglött. — Itt ezt csak azért jegyzem-meg, hogy Angliából soha jó mag-lovat ki-nem bortsátottak; mert az akár Kantza, akár Tsödör, már ugy meg-van tsikókorában tsinálva, hogy soha sem magzik. — Hertzeg *Ponyatovszki* azt a' valláfi tette egykor a' M. B. *Veselényi* Miklós Ur Ménesséről, hogy soha Angliából még olyan Paripát nem kapott, mint ezen Ménessből. Más mag-lovat kapunk hát itt a' szürke helyett 150 aranyért. Az Anglus lovat magzani nem ereztik ki Angliából halálos büntetés alatt.

Sapienti: — „A' Ökrök már sok időktől fogva meg gondolván magokat, és szivekre vévén haddoni — mostani forsokat, hogy ők, jellehet mind szép termetekre, mind különös erősségekre nézve nem csak egy általjában jobb forstot, hanem még a' 4 lábú állatok között a' leg-főbb Rendben-is nem a' leg-utolsóbb helyet érdemlenék — még-is a' több 4 lábú állatoktól mintegy elvették — a' külső állatok, t. i. az emberek birodalmak alatt pedig szüntelen nagy igazán dolgoztatnak; végtére pedig még életek' veszedelmével-is tulajdon húfokkal, bőrekkel és vérekkel táplálják azokat; — *Jupiternek* panaszt tettek iránta, és arra kérték őtet, hogy tenne módot benne, miként mentethethetnének meg a' külső állatoknak, az embereknek rajtuk való terhes uralkodások alól, és miként juthatnának

vissza az ő hajdoni betsületekre a' magok Hazájokban a' 4 lábú állatok Országában. Egyszermind azt is igen eleven és keserves színnel rajzolták - le *Jupiter* előtt, hogy ha ezek a' külső állatok a' magok lovaikkal és szamaraikkal akármi terhes szekereket húzatnak is, mihent azokkal valamely sárba vagy posványos gödörbe süllyednek, ők szegények mind a' terhes szekereket, mind az ő lovaikat és szamaraikat abból akármi bajjal ki-vonni kéntelenítettnek. Ha pedig valamely nagy különös öröminnet tartanak, az ő Szamaraikat és Lovaiikat drága arany és ezüst készületelekben öltöztetve Gála szekereikbe fogják akkor, midőn minket hasznos, és minden 4 lábú állatok között leg-hasznosabb Ökröket Ganéhordozásra kárhoztatnak; és midőn ezeket kényes istállóban kefélik és abrakolják, az Ökröket egészen sütik meg a' nyárson; és azután diribra darabra vagdalván, a' részeg népnek leg alacsonyabb sorsú részével így étetik meg. — Hogy pedig ezen panaszszal tellyes kérésekkel annál könnyűrebbé és hajlandóbbá tehetnék *Jupitert* így szólnak végre hozzája: „Hatalmos Isten *Jupiter*!! emlékezzél meg arról, hogy ama meg betsülhetetlen drága Kisasszonyt *Európát* Bika háton ragadtad el magaddal — tsak Bika képében járulhattál ezen drága kintshez — és ennélkül soha hozzá nem juthattál volna — hol volna hát nálunknál nemesebb és hasznosabb állat a' 4 lábú állatok Országában? — Ezen *argumentum ad hominem* lévén tsak elpirul *Jupiter*, és azonnal így felel az Ökröknek: „Kedves Ökrök Sógoraim legyen meg a' mit kívántok! Mindazonáltal, minék-előtte még kívánságtak tellyesednék, azokat mellyeket most előtekbe terjesztek jól megfontoljátok: Imé mind azok, valamellyeket ti most előttem emlegettek, a' Világnak minden állatai előtt inkább különös betsületekre mintsem szégyenetekre válnak néktek; mert tsak azt hozhatni ki belőlök, hogy ezek a' külső állatok, a' ti Uraitok, minden nevezetesebb kör-

környülállásokban csak reátok szorúlnak; és sem magoktól, sem az ő Lovaitól 's Szamaraiktól ki nem telik az, hogy szerentsésen élhessenek nálatok nélkül. Hogy pedig ők tartoztatnak-el benneteket attól, hogy a' magatok Hazátokba vizsgálván, ott ő nálatok nélkül, a' többi 4 lábú állatokkal éljetez, azt ne magyarázzátok kárvallásokra, hanem inkább különös szerentséteknek tartjátok; mert mihelyt elszakadtok tőlük, és a' magatok Hazátokban léztek, minthogy valamennyi állatok között leg-több és leg-jobb izü húsatok vagyon, azonnal az Orolzlányok, Párdutzok, Tigrisek, Farkasok, Rókák; sőt lok más egyéb éhel holt állatok is reátok fognak rohanni, és végre alig marad-meg valaki nemetekből. Hogy pedig az *Europán* állatok tett győzedelmeket vetitek szememre; arra csak azt felelem: hogy akkor volt az — már most imé magatok látjátok, hogy a' Sason (*) ülök: ennek képében tettem leg-nagyobb szerentsémet mellyért minden Istenek irigykednek ellenem. Már most meg-vénült azon szép Király Kisafiszon *Europa*'s minthogy ugy is örökösöm, nyjts mit járnom tovább utánna. Még tovább kíván vala *Jupiter* be-lzelleni, de az utolsó szovaira azonnal el-fordulának tőlle az Ökrök, és mint egy békételenkedve ezeket szollák vizsgál néki: „O *Jupiter!* *Jupiter!* Van még *Europának* egy Leánya, a' kiben midőn minden kétség nélkül belé fogl szerezni, ő irtozni fog a' menykövet hordó *Sas* képétől, és így megint réánk szorúlsz; mert ezen Szüz előtt a' *Bika* kép kedves.

(*) *A' Sasnak formájában lopta-el Jupiter Gáni-medest, ki most is Nehtárt töltő Pohárnakja. — A' Sas hordja Jupiternek a' tüzes menyköveket.*